

N:o 8/1937.

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 8/1937 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om ändring av §§ 41-55 i landskapslagen angående byggande och underhåll av vägar på landet i landskapet Åland, given den 16 juni 1934.

Förenämnda framställning, som av landstinget vid höstsessionen 1936 överlämnades till lagutskottet för utlåtande, har utskottet vid särskilda sammanträden förehaft till behandling och får för landstinget förordasammast framhålla följande:

Sådant lagförslaget nu föreligger är det betydligt bättre än det förslag, som av landskapsnämnden överlämnades till landstinget vid februarsessionen 1935. Efter noggrant övervägande har utskottet även ansett sig kunna förorda detsamma, dock sålunda att § 51 bör utgå ur lagen. Sagda paragraf rör Mariehamns stad, och då lagen såsom sådan icke är lämplig för Mariehamns stad och lagen för övrigt, såsom även dess rubrik giver vid handen, angår endast vägar på landet i landskapet Åland, har utskottet strukit berörda paragraf. De efterföljande lagrummen hava omparagraferats.

I § 46 har utskottet velat göra en antydning om utbekommande av eventuellt landskapsbidrag och därför i paragrafen infört ett tillägg i detta avseende.

Utskottet har fäst sig vid att § 56 mom. 3, vilket lagrum icke beröres av landskapsnämndens framställning, stadgar straff för överträdelse av föreskrifterna i § 48, vilket lagrum åter genom den nu ifrågakvarande lagen blivit ändrat. För undvikande av framtida missförstånd och vantolkning hade det därför måhända varit nödvändigt, att även § 56 mom. 3 i detta sammanhang skulle undergått ändring, men då sagda paragraf icke beröres av ändringsförslaget, har utskottet endast velat erinra därom, enär utskottet kunde anses hava överskridit sitt uppdrag, ifall jämväl antydda paragraf genom utskottsbetänkandet sakligt berörts.

Utskottet, som underkastat lagförslaget särskilda redaktionella ändringar, får därför för landstinget förordasammast föreslå, att landstinget ville antaga nedanstående

"L a n d s k a p s l a g

om ändring av §§ 41-55 i landskapslagen angående byggande och underhåll av vägar på landet i landskapet Åland, given den 16 juni 1924.

Kap. IV.

Om byggande och underhåll av bygdevägar.

§ 41.

För byggandet av nya och underhållet av redan förefintliga bygdevägar skall varje kommun i landskapet utgöra ett distrikt. Inom ett distrikt behövlige bygdevägar skola byggas och underhållas av detsamma. Utgör en bygdeväg förbindelseväg mellan eller genomfartsväg för flere distrikt, skola dessa distrikt deltaga i byggandet och underhållet av densamma enligt fördelningsgrund, som, efter det förslag härom inhämtats av respektive distrikt, fastställas av landskapsnämnden.

§ 42.

För verkställande av vägbyggnad och vägunderhåll skola kommunalfullmäktige i varje distrikt för tre år i sänder utse en av 5 ledamöter bestående vägstyrelse så sammansatt, att om möjligt distriktets olika delar bliva företrädade. Styrelsen bör för samma tid tillsätta en tillsyningsman för varje inom distriktet befintlig bygdeväg.

Vägstyrelsen utser inom sig ordförande, viceordförande och kassör och sammankallas första gången av ordföranden i kommunalfullmäktige.

Fördelar sig bygdeväg på två eller flere distrikt, skall inom varje distrikt befintlig vägsträcka betraktas som en särskild bygdeväg.

Över förvaltningen av influtna vägmedel skall vägstyrelsen avge redovisning till kommunalfullmäktige. Däröf gälle vad om kommunalförbändens räkenskaper och redovisning är stadgat.

§ 43.

Önska två eller flere medlemmar i ett distrikt få bygdeväg påbjuden till byggande, ansöke därom hos distriktets vägstyrelse, som jämte eget yttrande genast öfverstyr ansökningen till kommunalfullmäktige. Sådan ansökan skall innehålla uppgift a) om den av sökandena som lämplig ansedda sträckningen av vägen, såvitt möjligt angiven å karta i skala 1/4000, b) därom, öfver vilka jordägares mark den komme att gå, c) öfver lämpliga platser för vägbyggnadsämnen, d) vilka distrikt, medlemmar, lägenheter, rörelser och inrättningar, som komme att ha direkt eller indirekt gagn av den blivande vägen, samt e) därom, huruvida berörda

jordägare äro villiga att antingen utan ersättning eller emot skälig del upplåta den för ändamålet behöfliga marken ävensom f) med huru stor andel under punkt d) nämnda intressenter förbinda sig att delta i vägbyggnaden.

Ansökan skall, åtföljd av vägstyrelsens yttrande och kommunalfullmäktiges i ärendet avgivna utlåtande, inom sex veckor från det ärendet till fullmäktige inkommit insändas till landskapsnämnden, som, där ärendet berör jämväl annat vägdistrikt, bör inhämta utlåtande även av detsamma vägstyrelse och kommunalfullmäktige.

§ 44.

Anser landskapsnämnden behov av vägen föreligga och kan densamma bliva till sådant allmänt gagn som med bygdeväg avses, skall vägen genom landskapsnämndens försorg å marken utstakas och kartläggas och kostnaderna för dess byggande beräknas samt, om flera distrikt ha gagn av densamma eller om den sträcker sig genom flera, förslag av landskapsnämnden uppgöras om, huru kostnaderna skola fördelas dem emellan.

Därefter, och sedan all annan tilläventyrs nödig utredning i ärendet införskaffats, skall detsamma överstyras till det eller de av vägen berörda distrikten för avgivande av utlåtande angående ärendet i hela dess omfattning. Sådant utlåtande bör avgivas inom av landskapsnämnden fastställd tid.

§ 45.

Sedan ärendet sålunda utretts, skall landskapsnämnden, såvida vägande skäl därtill prövas föreligga och intressenterna förbundit sig att delta i byggandet med tillräcklig andel, påbjuda vägen till byggande samt bestämma dess sträckning, bredd och tekniska utförande samt den tid, inom vilken vägbyggnaden skall vara utförd och den andel av kostnaden, som skall påföras vart och ett av distrikten, om dessa äro flera.

Samma förfarande skall i tillämpliga delar iakttagas i fråga om förändrande av redan förefintlig enskild väg till bygdeväg.

Påbud om byggande eller övertagande av bygdeväg skall genom kommunalfullmäktige delgivas vägstyrelserna i berörda distrikt för omedelbart utseende av behöfliga tillsyningsmän och för vidtagande utav andra av beslutet påkallade åtgärder.

§ 46.

Nödiga medel för byggandet och underhållet av bygdevägarna inom ett

distrikt skola, till den del kostnaderna icke kunna täckas med landska bidrag uttaxeras av distriktets medlemmar enligt vägenhetssystem sålunda, att varje skattskyldig påföres en vägenhet för varje honom åsatt skattöre. Vägenhetens storlek per år bestämmes genom att de beräknade utgifterna divideras med summan av enheterna. De vägmedel, som uttaxeras enligt den sålunda upprättade enhets- och debiteringslängden, skola uppbäras och förvaltas av vägstyrelsen och få icke sammanblandas med kommunens medel.

§ 47.

Byggandet av nya och underhållet av förefintliga bygdevägar skall ombesörjas av vägstyrelsen sålunda, att tillsyningsmännen var och en för sin väg eller bestämd del därav ombesörja arbetet och ansvara för dess utförande enligt av vägstyrelsen uppgjort program på det sätt, som inom varje distrikt befinnes fördelaktigast, och inom ramen för den av samma styrelse uppgjorda och av kommunalfullmäktige fastställda budgeten för det löpande året.

§ 48.

Underhållet av bygdevägarna i ett distrikt skall tid efter annan och åtminstone vid anmälan om förefintliga brister kontrolleras av ordföranden i vägstyrelsen och länsmannen i distriktet. Avhjälpas ej av synemännen påtalade brister inom två veckor eller annan av dem föreskriven tid, skall detta ske genom åtgärd av länsmannen på distriktets bekostnad.

Finnas ej för dessa åtgärder behövlige medel i distriktets kassa, skall kommunen förskottera beloppet, intill dess nästskeende uppbörd av vägmedel verkställts.

§ 49.

Är distriktsmedlem bosatt så, att han icke kan draga påvisbar nytta av förefintliga bygdevägar, kan han av landskapsnämnden på ansökan befrias från medlemskap i distriktet, intill dess förhållandena i detta avseende förändrats.

Sådan ansökan må icke avgöras utan att kommunalfullmäktige och vägstyrelsen i distriktet avgivit utlåtande angående densamma.

§ 50.

De bygdevägar, som finnas i ett distrikt vid denna lags ikraftträdande, skola med avseende å underhållet övertagas av detsamma, så

snart de av delägarna blivit försatta i gott skick.

Redan påbörjade vägar skola fullbordas av vederbörande väglag.

§ 51.

Beträffande bygdevägar gälle i tillämpliga delar vad i 2 §, 5 § 1 och 2 mom. samt 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 23 och 26 samt 28 §§ är stadgat.

§ 52.

Landskapsnämnden skall tillsända länsman avskrift av beslut, som angå inom dennes distrikt belägna bygdevägar.

Länsman skall föra förteckning över inom hans distrikt befintliga bygdevägar och över dessas tillsyningsmän samt över bygdevägar rörande utslag med angivande av datum.

§ 53.

Över vägstyrelses beslut anföres besvär hos landshövdingen inom trettio dagar efter delfåendet.

§ 54.

Genom denna lag, som träder i kraft den 1 januari 1938, upphäves §§ 41-55 i lagen av den 16 juni 1924 angående byggande och underhåll av vägar på landet i landskapet Åland."

Mariehamn den 23 februari 1937.

På lagutskottets vägnar:

Torsten Rothberg

Robert Rosenblad

Närvarande i utskottet: Torsten Rothberg; Rob. Rosenblad, Johannes Eriksson, Georg Sundman och Fanny Sundström.